

Brusel 26. května 2020
(OR. en)

8208/20

CULT 26
SUSTDEV 54
PROCIV 30

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 7680/20

Předmět: Závěry Rady o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví, které přijala Rada písemným postupem dne 25. května 2020, v souladu s čl. 12 odst. 1 prvním pododstavcem jednacího řádu Rady a s článkem 1 rozhodnutí Rady 2020/556.

Závěry Rady budou předány ke zveřejnění v Úředním věstníku EU, jak rozhodl Výbor stálých zástupců dne 14. května 2020.

Závěry Rady o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví

RADA EVROPSKÉ UNIE,

S OHLEDEM NA:

1. Politické souvislosti uvedené v příloze;

PŘIPOMÍNÁJÍC, ŽE:

2. kulturní dědictví v celé své rozmanitosti (od dědictví hmotného včetně lokalit a krajinných celků, artefaktů a památek, po nehmotné, jež zahrnuje znalosti, dovednosti a postupy, ústní tradice a scénická umění) je pro člověka i pro společnost důležitým zdrojem identity, inovativnosti a tvořivosti, který nejen že je sám o sobě neocenitelnou hodnotou pro rozvoj a dobré životní podmínky evropské společnosti, ale významným způsobem se také podílí na hospodářském růstu, sociálním začleňování a udržitelném rozvoji;
3. význam kulturního dědictví, na nějž poukázala nová strategická agenda EU na období 2019–2024 a který byl zařazen mezi priority pracovního plánu pro kulturu (2019–2022) a Nové evropské agendy pro kulturu, by měl být zohledněn při plnění cílů udržitelného rozvoje a koncipování programů v oblasti rozvoje na vnitrostátní úrovni;
4. kulturní dědictví může být ohroženo nejrůznějšími způsoby, ať už vlivem neúmyslného či naopak záměrného lidského jednání, přírodního nebezpečí, ojedinělých nebo opakujících se událostí nebo v důsledku pomalého rozpadu, procesu vyliďňování nebo náhlé katastrofy;

5. základem pro přijetí podpůrných opatření se zaměřením na určení a řízení rizik v oblasti kulturního dědictví by měly být výsledky Evropského roku kulturního dědictví 2018;
6. ochrana kulturního dědictví před celou škálou hrozeb je také cílem zvláštního souboru opatření v rámci evropského akčního rámce pro kulturní dědictví a jeho třetího pilíře s názvem „Kulturní dědictví pro odolnou Evropu“;

BEROUC NA VĚDOMÍ

7. mezinárodně uznávané normativní nástroje, standardy a zásady v oblasti ochrany a obnovy a vklady mezinárodních organizací (jako jsou UNESCO a Rada Evropy), jakož i vládních, mezivládních (jako je Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování kulturního dědictví (ICCROM)), nevládních a oborových organizací (jako například Mezinárodní rada pro památky a památná místa (ICOMOS) a Mezinárodní rada muzeí (ICOM)) k ochraně kulturního dědictví;
8. naléhavou nutnost vybízet na všech příslušných úrovních a s příslušnými partnery ke spolupráci zaměřené na zjišťování rizikových faktorů a s ohledem na to smysluplnosti vytvoření a provádění plánů řízení rizik v oblasti kulturního dědictví;
9. že stanovení dlouhodobých opatření na základě provádění plánů řízení rizik má, společně s plánovanými politikami, ochrannými opatřeními a osvědčenými postupy, klíčový význam pro účinnou prevenci a zmírňování škod v rámci přístupu zaměřeného na lidi s cílem zajistit ochranu kulturního dědictví;

UZNÁVAJÍC, ŽE:

10. změna klimatu je celosvětový jev a obrovský problém, který má na kulturní a přírodní dědictví zásadní vliv, a že je třeba v nejvyšší možné míře přijmout opatření zaměřená na prevenci a zmírnění těchto nepříznivých dopadů, přizpůsobení se jim a na jejich odvrácení, je-li to možné.
11. v těchto časech rostoucí nejistoty na mezinárodní úrovni, včetně narůstajícího počtu krizových situací a katastrof, jsou ochrana a udržitelné správy kulturního dědictví důležitým zdrojem společenské odolnosti a příspěvkem v boji proti změně klimatu, přičemž EU a její členské státy v tomto ohledu mohou hrát při řízení rizik kulturního dědictví významnou úlohu globálního aktéra;
12. krize jako pandemie COVID-19 mají na kulturní a kreativní odvětví mimořádný hospodářský a sociální dopad. Zásadní ztráta příjmů, narušení výměny znalostí, pozastavení udržovacích a restaurátorských prací, omezení týkající se přístupu a účasti a další důsledky vyžadují větší zaměření na udržitelnost a odolnost jakožto na klíčové prvky správy kulturního dědictví;
13. územní plánování, výstavba budov a územní rozvoj ve městech i ve venkovských oblastech vyžadují plné zapojení zúčastněných subjektů, tak aby kulturní dědictví bylo vnímáno jako hodnota, která nesmí být ohrožována nebo opomíjena;
14. řízení rizik by se mělo stát součástí vzdělávání, a to jak na úrovni odborné přípravy, tak i celoživotního učení, neboť se jedná o zásadní prvek, který zajistí informovanost komunit o rizicích a jejich větší zapojení do ochranných a konzervačních opatření;
15. pro porozumění přírodě a dopadům hrozeb, jakou je i změna klimatu, a při vývoji inovativních a účinných metodik pro účely řízení rizik v oblasti kulturního dědictví hraje důležitou úlohu výzkum;

**VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ
A ZA ŘÁDNÉHO DODRŽENÍ ZÁSADY SUBSIDIARITY:**

16. určily inovativní nástroje a přístupy dostupné na úrovni EU pro účely určování, prevence rizik, připravenosti na ně a jejich zmírňování a aby těchto nástrojů aktivně využívaly s cílem přispět k procesu udržitelné ochrany, sledování a snazšího vyhodnocování rizik;
17. sdílely informace o stávajících sítích odborníků v oblasti kulturního dědictví na vnitrostátní i jiné úrovni a prosazovaly určování, ochranu a zachovávání nebo obnovu evropského kulturního dědictví;
18. ve vhodných případech vypracovaly společné mechanismy pro řízení rizik a prosazovaly spolupráci na všech úrovních a aby na všech úrovních rozhodování a správy v oblasti kulturního dědictví posilovaly přijímání přístupů založených na spolupráci a na zásadách participativního řízení a sdílené odpovědnosti;
19. uznávaly kulturní dědictví a začlenily jej do politik a plánů v oblasti rizika katastrof a jejich řízení na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni a případně zavedly meziodvětvovou spolupráci s cílem zajistit odpovídající řízení rizik v oblasti kulturního dědictví, s přihlédnutím k příslušným ustanovením uvedeným v rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie;
20. věnovaly zvláštní pozornost ochraně kulturního dědictví v méně obydlených oblastech s cílem zajistit dostupnost příslušných opatření na zmírňování rizik na místní a regionální úrovni;
21. posílily úlohu zaznamenávání a dokumentace v souvislosti se zachováním nedigitálního, digitalizovaného i původně digitálního obsahu, přičemž v tomto ohledu musí být splněny zásady interoperability, slučitelnosti, přístupnosti a udržitelnosti;

22. podporovaly činnosti zaměřené na pravidelnou údržbu nemovitého a movitého kulturního dědictví, jakož i péči o krajinu a využívání vhodných vysoce kvalitních metod, technik a materiálů při konzervačních postupech v zájmu prosazování udržitelnosti;
23. prosazovaly zachování a předávání tradičních dovedností a řemesel a případně navrhovaly zvláštní programy odborné přípravy zaměřené na řízení rizik ve všech fázích profesního rozvoje pro odborníky v oblasti kulturního dědictví a další příslušné profese;
24. zvyšovaly povědomí o nových digitálních technologiích, zejména o pokroku v oblasti 3D technologií, a jejich využívání, jakožto základního předpokladu pro inovativní výzkum, dokumentaci a výklad kulturního dědictví, ale i pro uplatňování vhodných metod ochrany;
25. ve vhodných případech používaly za účelem sledování kulturního dědictví dostupná data z družicových programů, jako je Copernicus, a z dalších zdrojů. V tomto směru lze také využívat informace získané prostřednictvím technologií pozorování Země, jako je mapování rizik a ukazatele změny klimatu;
26. posilovaly významnou úlohu, kterou v oblasti řízení rizik hrají úřady, kulturní instituce jako muzea, archivy, knihovny, galerie, depozitáře a vlastníci kulturních statků, jakož i občané a občanská společnost, a poukazovaly na nutnost úzké spolupráce mezi nimi;

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY:

27. zvyšovaly povědomí a mobilizovaly stávající finanční a logistické zdroje pro potřeby související s ochranou ohroženého kulturního dědictví;

28. vytvářely příležitosti pro zvyšování povědomí, mobilitu a výměnu zkušeností mezi příslušnými zúčastněnými stranami za účelem lepšího sdílení osvědčených postupů, zejména v oblasti obnovy po katastrofách, a nejnovějšího vývoje v oblasti řízení rizik a na podporu budování kapacit a předávání poznatků;
29. vybízely evropskou mládež k účasti na různých činnostech v oblasti kulturního dědictví, včetně takových, které kladou důraz na význam ochrany kulturního dědictví;
30. se ve vhodných případech zapojovaly do činností souvisejících s řízením rizik v rámci Komise a jejích skupin odborníků pro oblast kulturního dědictví, se zvláštním zřetelem k metodám určování a prevence ztrát a jejich omezování, jakož i k analýze rizik a prioritizaci souvisejících navazujících činností;
31. pozitivním způsobem informovaly veřejnost o hodnotě kulturního dědictví podporou odpovědného chování a zapojováním se do činností v oblasti ochrany;

VYZÝVÁ KOMISI, ABY

32. zvážila vypracování příručky EU o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví, která by mohla vycházet z: a) výsledků projektů, jejichž seznam je uveden v evropském akčním rámci pro kulturní dědictví a jeho seskupení akcí č. 9 s názvem *Ochrana kulturního dědictví před přírodními katastrofami a změnou klimatu*, b) analýzy vnitrostátních souhrnů o řízení rizik v souvislosti s katastrofami, které mají být Komisi poskytnuty do 31. prosince 2020 v souladu s čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1313/2013/EU o mechanismu civilní ochrany Unie, a c) příslušných prvků vnitrostátních plánů nebo strategií přizpůsobení se změně klimatu. V této souvislosti by rovněž mohlo být využito úsilí vynaloženého v souvislosti s vytvořením sítě odborných středisek po celé EU pro uchovávání informací o ohroženém kulturním dědictví prostřednictvím rozsáhlé digitalizace, která byla oznámena v Nové evropské agendě pro kulturu;

33. pokračovala v probíhajícím dialogu a ve spolupráci se sítěmi, které již s řízením rizik v oblasti kulturního dědictví získaly cenné zkušenosti;
 34. usilovala o součinnost s příslušnými mezinárodními (vládními, mezivládními a nevládními) organizacemi s cílem udržitelným způsobem zachovat a ochránit kulturní dědictví pro dnešní a budoucí generace.
-

Relevantní dokumenty týkající se příslušné politiky

Evropská rada

- Závěry Evropské rady ze dne 14. prosince 2017 (dokument EUCO 19/1/17 REV 1)
- *Nová strategická agenda* na období 2019–2024 (přijata Evropskou radou dne 20. června 2019)

Ministerská prohlášení

- *Davoská deklarace – Na cestě ke kvalitní stavební kultuře pro Evropu*, 20.–22. ledna 2018
- *Prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví*, Brusel, Digitální den 2019, 8. dubna 2019
- *Bukurešťské prohlášení ministrů kultury a jejich zástupců o úloze kultury při budování budoucnosti Evropy*, 16. dubna 2019
- *Prohlášení přijaté na neformálním zasedání ministrů členských států Evropské unie odpovědných za kulturu a evropské záležitosti*, Paříž, 3. května 2019

Rada

Závěry

- *Závěry Rady o architektuře: přínos kultury pro udržitelný rozvoj* (Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 13)

- *Závěry Rady ze dne 12. května 2009 o kultuře jako katalyzátoru tvořivosti a inovací* (dokument 8749/1/09 REV 1)
- *Závěry Rady o přínosu kultury k místnímu a regionálnímu rozvoji* (Úř. věst. C 135, 26.5.2010, s. 15)
- *Závěry Rady o kulturním dědictví jako strategickém zdroji pro udržitelný rozvoj Evropy* (Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 36)
- *Závěry Rady o participativní správě kulturního dědictví* (Úř. věst. C 463, 23.12.2014, s. 1)
- *Závěry Rady o podpoře přístupu ke kultuře s použitím digitálních prostředků se zaměřením na rozvoj publika* (Úř. věst. C 425, 12.12.2017, s. 4)
- *Závěry Rady o potřebě prosazovat otázku kulturního dědictví napříč politikami EU* (Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 20)
- *Závěry Rady o pracovním plánu pro kulturu (2019–2022)* (Úř. věst. C 460, 21.12.2018, s. 12)
- *Závěry Rady o mladých kreativních generacích* (Úř. věst. C 189, 5.6.2019, s. 34)
- *Závěry Rady o strategickém přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům a rámci pro činnost* (Úř. věst. C 192, 7.6.2019, s. 6)

Usnesení

- *Usnesení ministrů odpovědných za kulturu, zasedajících v Radě, ze dne 13. listopadu 1986 o ochraně architektonického dědictví Evropy* (Úř. věst. C 320, 13.12.1986, s. 1)
- *Usnesení Rady Evropské unie a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě o kulturním rozměru udržitelného rozvoje* (Úř. věst. C 410, 6.12.2019, s. 1)

Komise

Sdělení

- *Na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu* (COM(2014) 477 final)
- *Posilování evropské identity prostřednictvím vzdělávání a kultury. Příspěvek Evropské komise k setkání vrcholných představitelů v Göteborgu“, 17. listopadu 2017* (COM(2017) 673 final)
- *Nová evropská agenda pro kulturu* (COM(2018) 267 final)
- *Zelená dohoda pro Evropu* (COM(2019) 640 final)

Společná sdělení Evropské komise / vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

- *Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy* (JOIN(2016) 29 final)

Oznámení

- *Pokyny k podávání zpráv o zvládání rizik katastrof*, čl. 6 odst. 1 písm. d) rozhodnutí č. 1313/2013/EU (Úř. věst. C 428, 20.12.2019, s. 8)

Pracovní dokumenty útvarů Komise

- *Evropský akční rámec pro kulturní dědictví* (SWD(2018) 491 final)

Zprávy

- *Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o provádění, výsledcích a celkovém hodnocení Evropského roku kulturního dědictví 2018* (COM(2019) 548 final)

Studie

- *Safeguarding cultural heritage from natural and man-made disasters. A comparative analysis of risk management in the EU - Study* (Ochrana kulturního dědictví před přírodními a člověkem způsobenými katastrofami. Komparativní analýza řízení rizik v EU – studie) (duben 2018)

Organizace spojených národů

- Rámec pro činnost z Hyogo na období 2005 až 2015: Budování odolnosti národů a společenství vůči katastrofám
- Sendajský rámec pro snižování rizika katastrof na období 2015–2030

UNESCO:

- *Úmluva o ochraně kulturních statků za ozbrojeného konfliktu* (Haagská úmluva, 1954)
- *Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví* (1972)
- *Úmluva o ochraně podvodního kulturního dědictví* (2001)
- *Charta o ochraně digitálního dědictví* (2003)
- *Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví* (2003)
- *Strategy for Risk Reduction at World Heritage Properties* (Strategie pro minimalizaci rizik u památek zapsaných na seznam světového dědictví) (revidované znění, 2007)
- *Managing Disaster Risks for World Heritage* (Řízení rizik katastrof pro památky zapsané na seznam světového dědictví) (příručka, červen 2010)
- *Budapešťská deklarace o světovém dědictví* (přijata Výborem pro světové dědictví v červnu 2002)

Rada Evropy

- Rámcová úmluva o hodnotě kulturního dědictví pro společnost (Úmluva z Faro, 2005)
- Doporučení CM/Rec (2017)1 členským státům „European Cultural Heritage Strategy for the 21st century“ (o strategii evropského kulturního dědictví pro 21. století“ (2017)
- Úmluva o porušování právních norem týkajících se kulturního vlastnictví (2017)
- European and Mediterranean Major Hazards Agreement (Evropská a středomořská dohoda o závažných hrozbách) (EUR-OPA)

Jiné studie

- First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis (První pomoc pro kulturním dědictví v době krize (ICCROM a Fond prince Clause pro kulturu a rozvoj, 2018))
 - European Quality Principles for EU-funded Interventions with Potential Impact upon Cultural Heritage (Evropské zásady kvality pro zásahy financované EU s potenciálním dopadem na kulturní dědictví“ (ICOMOS, 2019))
 - The Global Risks Report 2020 (Zpráva o globálních rizicích z roku 2020 (Světové ekonomické fórum))
-